

Elektrisüsteemi bilansi tagamise (tasakaalustamise) eeskirjad

Bilansi tagamise ehk tasakaalustamise eeskirjad on koostatud EITS §3 9 lg (1) 3¹ alusel, mis sätestavad muuhulgas süsteemi tunnisisesse reguleerimise põhimõtteid.

1	Mõisted	1
2	Bilansi tagamise üldpõhimõtted.....	3
3	Reguleerimisvõimsuse varud ja nende kasutamine bilansi tagamiseks	5
3.1	Reguleerimisenergia nõudluse hindamine ja aktiveerimine.....	5
3.1.1	mFRR nõudluse hindamine ja aktiveerimine	5
3.1.2	aFRR nõudluse hindamine ja aktiveerimine	6
4	Kiisa kompleksi reservvõimsuste kasutamisest	6
5	Piiriülene reguleerimisteenuse kasutamine	8
6	Reguleerimisvõimsuse varu tagamine	8
7	Reguleerimisvõimsuse ja bilansi tagamiseks kasutatud energia eest tasumine	9
8	Bilansienergia (ebabilansi) hindade arvutamise meetoodika	9
9	Sagedusreservide pakkumiste selgitamine.....	9

1 Mõisted

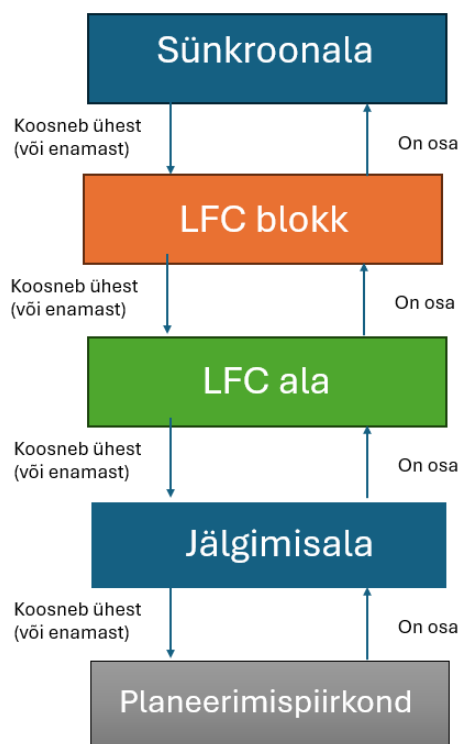
- **aFRR** (Automatically Activated Frequency Restoration Reserve) – Automaatselt käivitav sageduse taastamise reserv.
- **Agregaator** (Aggregator) – juriidiline isik, kes korraldab süsteemihaldurile reguleerimisteenuse pakkumise tegemist tarbimise või tootmisvõimsuste koondamise teel;
- **Allareguleerimine** (Down-regulation) – süsteemihalduri poolt täiendava elektrienergia koguse müümine, mis on tingitud prognoositust väiksemast energia tarbimisest või suuremast energia tootmisest süsteemis, vajadusest teostada vastukaubandust või kui on ohustatud elektrisüsteemi varustuskindlus;
- **Avariireservvõimsus** (Fast Disturbance or Emergency Reserve) – süsteemihalduri poolt hoitav või ette tellitud võimsusreserv elektrisüsteemis juhtuda võivate avariiliste olukordadega toimetulekuks;
- **Bilansihaldur** (Balance Responsible Party) – juriidiline isik, kes on oma bilansiportfelli tagamiseks sõlminud süsteemihalduriga bilansilepingu EITS-i (Elektrituruseadus) ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud korras;
- **Bilansienergia** (Imbalance) – ebabilansi elektrienergia, mida bilansi hoidmise eesmärgil ostab ja müüb süsteemihaldur bilansihalduriga sõlmitud bilansilepingu alusel;

- **Bilansi tagamine (Tasakaalustamine)** (Balancing) – kõik tegevused või protsessid, millede kaudu süsteemihaldur tagab pidevalt erinevatel ajahorisontidel elektrisüsteemi sageduse kindlaks määratud stabiilsetes piirides;
- **CE SA** – Mandri-Euroopa sagedusala;
- **FCR** (Frequency Containment Reserve) – sageduse hoidmise reserv;
- **FRR** (Frequency Restoration Reserve) – sageduse taastamise reserv (sh aFRR ja mFRR);
- **LFC blokk** (Load Frequency Block) – sageduse juhtimise blokk;
- **LFC ala** (Load Frequency Area) – sageduse juhtimise ala;
- **MARI** (Manually Activated Reserves Initiative) – üle-Euroopaline käsitsi käivitatavate sageduse taastamise reservide platvorm mFRR standardtoodete vahetamiseks;
- **mFRR** (Manually Activated Frequency Restoration Reserve) - käsitsi käivitav sageduse taastamise reserv;
- **Operatiivtund** – reaalajaline tund, mille ajal süsteemihaldur juhib süsteemi. Tund algab ja lõpeb täistunnil. Alates sünkroniseerimisest Mandri-Euroopa sagedusalagajuhib süsteemihaldur süsteemi 15 minuti perioodidena;
- **Operatiiv veerandtund** – reaalajaline veerandtund (15 minutit), mille ajal süsteemihaldur juhib süsteemi eesmärgiga tagada et operatiivtunni lõpuks oleks Eesti elektrisüsteemi vahelduvvoolu saldo kõrvalekalle võimalikult lähedal nullile. Igas reaalajalises tunnis on neli veerandtundi. Esimene veerandtund algab täistunnil ja viimane veerandtund lõpeb uuel täistunnil. Alates sünkroniseerimisest Mandri-Euroopa sagedusalaga juhib süsteemihaldur süsteemi 15 minuti perioodidena;
- **Pakkumiste üldnimekiri** (Merit Order List) – ühe juhtimispiirkonna reguleerimisteenuse pakkumiste nimekiri toote kaupa, mis on järjestatud vastavalt pakkumiste hindadele ja mida kasutatakse nimekirjas toodud pakkumiste aktiveerimisel;
- **PICASSO** (Platform for the International Coordination of Automated Frequency Restoration and Stable System Operation) – üle-Euroopaline automaatselt käivitatavate sageduse taastamise reservide platvorm aFRR standardtoodete vahetamiseks ning käivitamiste optimeerimiseks;
- **Reguleerimisenergia** (Balancing Energy) – süsteemihalduri poolt bilansi tagamiseks aktiveeritud reguleerimisenergia või avariireservvõimsuse pakkumise energia, mida süsteemihaldur kasutab tootmise ja tarbimise suurendamiseks või vähendamiseks vastavuses seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktidega ning tema poolt sõlmitud lepingutega;
- **Reguleerimisvõimsus** (Balancing Capacity) – süsteemihalduri poolt piisava koguse reguleerimisenergia pakkumise koguse tagamiseks hangitud teenus;
- **Reguleerimisteenuse pakkumine** (Balancing Bid) – reguleerimisteenuse pakkuja poolt süsteemihaldurile tehtud reguleerimisenergia või reguleerimisvõimsuse pakkumine, mis vastab süsteemihalduri poolt kindlaks määratud nõuetele;
- **Reguleerimistarne bilansiaruandes** (Imbalance Adjustment) – süsteemihalduri poolt bilansihalduri bilansipiirkonnas aktiveeritud reguleerimisenergia kogus, mis kajastatakse selgitusperioodide lõikes ja reguleerimisenergia suunda arvestades bilansihalduri bilansiaruandes;

- **Reguleerimisteenuse pakkuja** (Balancing Service Provider) – tootja, tarbija, bilansihaldur või agregator, kes pakub süsteemihaldurile reguleerimisteenust;
- **SAFA** (Synchronous Area Framework Agreement) – Mandri-Euroopa sagedusala süsteemihaldurite poolt kokku lepitud raamistik, mille alusel toimub sagedusala talitluse juhtimine ja töö korraldamine;
- **Selgitusperiood** – Turuperiood, mille kohta eabilanss on arvutatud vastavalt bilansiselgituse esitamise ajatsoonile;
- **SOGL** – määrus 2017/1485, 2. august 2017, millega kehtestatakse elektri ülekandesüsteemi käidueskiri;
- **Vastukaubandus** (Countertrading) – elektrienergia vahetus erinevate turupiirkondade vahel, mis on initsieeritud ühe või mitme süsteemihalduri poolt eesmärgiga viia elektrisüsteemi füüsilised parameetrid (näiteks piiriülesed võimsusvood) lubatud piiridesse ja tagada juba toimunud elektrienergiakaubanduse tehingud;
- **Ühine pakkumiste üldnimekiri** (Common Merit Order List) – reguleerimisteenuse pakkumiste nimekiri toote kaupa, mis on järjestatud vastavalt pakkumiste hindadele ja mida kasutatakse nimekirjas toodud pakkumiste aktiveerimisel;
- **Ülesreguleerimine** (Up-regulation) – süsteemihalduri poolt täiendava energiakoguse ostmine, mis on tingitud prognoositust suuremast energia tarbimisest või väiksemast energia tootmisest süsteemis, tootmisvõimsuse ootamatust väljalülitumisest, vajadusest teostada vastukaubandust või kui on ohustatud elektrisüsteemi varustuskindlus.

2 Bilansi tagamise üldpõhimõtted

Käesolevad elektrisüsteemi bilansi tagamise (tasakaalustamise) eeskirjad on koostatud lähtuvalt eeldusest, et Eesti elektrisüsteem toimib osana Mandri-Euroopa sagedusala ning elektrisüsteemi bilansi tagamine toimub vastavalt SAFA'le. Eesti elektrisüsteemi sageduse hoidmise ja bilansi tagamise eest vastutab Eesti süsteemihaldur koostöös teiste CE SA süsteemihalduritega vastavalt SOGL metoodikatele. Struktuuriliselt on Eesti elektrisüsteem omaette Eesti LFC alana osa Balti LFC blokist, mis on omakorda osa CE SA sünkroonalast.

Joonis 1. CE SA sageduse juhtimise struktuur

Alates 09.10.2024 rakendas Elering mFRR juhtimise üleeuroopalise mFRR platvormiga MARI, mis koondab kõigi liitunud bilansipiirkondade mFRR energiapakkumised ühisesse pakkumiste nimekirja ning teeb mFRR aktiveerimise nõudluste optimeerimise arvestades vabasid ülekandevõimsusi liitunud koormuse-sageduse LFC alade vahel. MARI platvormis on iga Balti elektrisüsteem eraldi LFC ala ning iga süsteemihaldur juhib oma LFC ala. Elering esitab Eesti elektrisüsteemi tasakaalustamiseks Eesti LFC ala nõudluse MARI platvormi, mis leiab optimaalsed pakkumised, mida aktiveerida Eesti LFC ala tasakaalustamiseks. Elering kasutab bilansijuhtimisel mFRR pikemaajalise eabilansi tasakaalustamiseks ning aFRR vabastamiseks.

Elering võtab alates ühinemisest Mandri-Euroopa sagedusalaga kasutusele aFRR reguleerimistoote, mida kasutatakse süsteemi eabilansi automaatseks nulli juhtimiseks. aFRR juhtimissüsteem monitoorib süsteemi sagedust ja eabilanssi püsivalt ligi reaalajas, mille alusel leitakse süsteemi tasakaalustamiseks vajalik aFRR kogus. See tähendab, et süsteemi eabilanss juhitakse nulli reaalajas tunnise eabilansienergia nulli juhtimise asemel. mFRR võimsusi aktiveeritakse aFRR vabastamiseks või pikemaajaliste eabilansside katmiseks (näiteks elektrijaama rike).

2025. aastal peale ühinemist Mandri-Euroopa sagedusalaga rakendab Elering aFRR juhtimises üleeuroopalise aFRR platvormi PICASSO, mis koondab kõigi bilansipiirkondade aFRR energiapakkumised ühisesse pakkumiste nimekirja ning teeb aFRR aktiveerimiste nõudluste optimeerimise arvestades vabasid ülekandevõimsusi liitunud bilansipiirkondade vahel.

Elering võtab alates ühinemisest Mandri-Euroopa sagedusalaga kasutusele FCR. Antud reservitüübi eesmärgiks on esmane reageerimine sünkroonalaülestele ebabilanssidele. FCR on täielikult automaatne ning selle käivitamine toimub vastavalt sagedushälbele.

3 Reguleerimisvõimsuse varud ja nende kasutamine bilansi tagamiseks

Vastavalt SAFA nõuetele tuleb tagada ette nähtud mahus sageduse hoidmise reservide olemasolu ning minimaalne sageduse taastamise reservide maht. Selle tagamiseks korraldab Elering koostöös teiste Balti süsteemihalduritega alates ühinemisest Mandri-Euroopa sagedusalaga reguleerimisvõimsuse turgu.

Balti süsteemihaldurid maksavad reguleerimisvõimsuse turul edukatele pakkujatele selle eest, et nad reserveerivad oma varasid reguleerimisenergia pakkumiseks. Reguleerimisvõimsuse turg toimub üks päev enne tarnepäeva ja enne elektrienergia päev-ette turgu. FCR reguleerimisteenusel ei järgne võimsusturule energiaturgu ning edukas FCR reguleerimisteenust pakkuja peab FCR teenust pakkuma vastavalt oksjoni tulemustele. FRR hankimise korral järgneb reguleerimisvõimsuste turule reguleerimisenergia turg, millel osalemine on edukate FRR reguleerimisvõimsuse pakkuja jaoks kohustuslik.

Eesti reguleerimisteenuse pakkuja poolt tehtud reguleerimisenergia pakkumised kogutakse Eleringi poolt kokku pakkumiste üldnimekirja, mis edastatakse MARI ja PICASSO platvormidele, kus koostatakse ühine pakkumiste üldnimekiri. Reguleerimisenergia pakkumisi saab teha nii üles- kui ka allareguleerimiseks. Lisaks võib Elering Eesti pakkumiste nimekirjas olevaid reguleerimisenergia pakkumisi ka enne Põhjamaade MARI platvormiga liitumisele vahendada Soome elektrisüsteemi süsteemihaldurile ning Soome süsteemihaldur vahendab oma vastutuspiirkonnast tulnud reguleerimisenergia pakkumisi Eleringile. Seda eeldusel, et vahendamine ei kujuta ohtu reserve edastavale elektrisüsteemile ning reserve saaval süsteemihalduril pole ligipääsu piisaval hulgal kohalikele reservidele või ülepiirilistele reservidele läbi reguleerimisplatvormide.

Reguleerimisenergia pakkumiste tegemine on turuosalistele vabatahtlik, v.a. juhul kui pakkuja on olnud vastava tootega edukas reguleerimisvõimsuse turul. Eesti turuosaliste poolsete pakkumiste tegemise eelduseks on Eleringiga kahepoolse lepingu sõlmimine, kus on kindlaks määratud pakkumiste tegemise protseduur ja tingimused.

3.1 Reguleerimisenergia nõudluse hindamine ja aktiveerimine

3.1.1 mFRR nõudluse hindamine ja aktiveerimine

mFRR teenust kasutatakse süsteemi pikaajaliste ebabilansside katmiseks või kiiremate reservide vabastamiseks. mFRR teenuse kogust hinnatakse arvestades ebabilansi muutumise trendi ja juba varasemalt aktiveeritud kiiremate reservide koguse pealt. Elering hindab mFRR vajadust igaks turuperioodiks eraldi ning esitab mFRR nõudluse, et tagada süsteemi võimsusbilansi tasakaal.

Elering tellib mFRR käivitamist tavaolukorras läbi MARI platvormi planeeritud käivitustüübiga nõudlust kasutades. Kuna planeeritud käivituste optimeerimine toimub

kindlatel ajahetkedel, siis võimaldab see süsteemihaldurite vastassuunaliste nõudluste saldeerimist, mis otsekäivituste korral sisuliselt ei ole võimalik. Samuti võimaldab see ligipääsu suurimale hulgale pakkumustest, kuna kõik reguleerimisteenuse pakkuja poolt esitatud mFRR pakkumised peavad olema vähemalt planeeritud käivitust võimaldavad.

mFRR nõudluse katmisel võetakse arvesse vabu ülekandevõimsusi ning valitakse soodsaimad mFRR energiapakkumised, mida aktiveerida. Eleringi alale edastatud mFRR aktiveerimiskorraldused edastatakse Eestis paiknevatele mFRR energia pakkujatele.

Juhul kui MARI platvorm ei ole kätte saadav, siis esimese võimalusena tellib Elering mFRR käivitusi kohalikust pakkumuste nimekirjast. Kui kohalike reguleerimisteenuse pakkuja pakkumustest jääb väheseks, siis kasutab Elering tasakaalustamiseks ka Soome või Läti süsteemihalduritele kättesaadavaid pakkumusi.

3.1.2 aFRR nõudluse hindamine ja aktiveerimine

aFRR teenuse nõudlust hindab Eleringi juhtimissüsteemis olev aFRR kontrollerr, mis hindab Eleringi juhtimisala jaoks vajalikku aFRR nõudlust iga 4 sekundi tagant. Elering tellib aFRR reservide käivitamist tavaolukorras läbi PICASSO platvormi, mis võimaldab kasutada ka ülepiirilisi reserve ning kohalikke reserve teistele platvormi kasutavatele süsteemihalduritele edastada käivitamiseks kõige odavamad pakkumised. Samuti võimaldab platvormi kasutamine süsteemihaldurite vajadusi saldeerida (*demand netting*), mis vähendab käivitavate reservide mahtu. Eleringi alale koondvaates edastatud aFRR aktiveerimiskogused edastatakse Eestis paiknevatele aFRR energia pakkujatele.

Kui PICASSO platvorm ei ole kätte saadav, käivitatakse automaatselt ainult kohalikke aFRR pakkumusi. Lisaks on rakendamisel protseduurid Balti-siseselt tagamaks saldeerimist ning võimaldamaks ligipääsu teistes Balti riikides paiknevatele aFRR ka olukorras, kus PICASSO ei ole kasutatav.

4 Kiisa kompleksi reservvõimsuste kasutamisest

Kiisa kompleksi moodustavad Kiisa AREJ 1 (võimsusega 110 MW), Kiisa AREJ 2 (võimsusega 140 MW) ja Kiisa koormuspangad (võimsusega 40 MW). Kiisa AREJ-d pakuvad mFRR reguleerimisvõimsust ülesse ja Kiisa koormuspangad mFRR reguleerimisvõimsust alla.

Kiisa kompleksi käivitamisel bilansi tagamiseks arvestatakse Eleringi poolt järgnevate asjaoludega:

- Kiisa kompleksi, kui süsteemihalduri omanduses olevaid seadmeid, käivitatakse mFRR energiaturul ühise otseste pakkumiste üldnimekirjas vastavalt hinnale;
- Kiisa kompleksi seadmete, kui süsteemihalduri omanduses olevate seadmete, energiahind reguleerimisturul peab andma selge signaali, et tegemist on reservvõimsustega, mida käivitatakse reeglina viimases järjekorras;
- Kiisa avarielektrijaamad osalevad Balti-ülesel võimsusturul süsteemihalduri nõudlust vähendava ressursina ehk sellest lähtuvalt peavad järgima võimsusturu reegleid.

Kiisa kompleksi reservvõimsuste aktiveerimine tasakaalustamise energiaturul toimub hinnaastmete kaupa. Kiisa pakkumiste hind ei või ületada üle-Euroopalise määruse (EL) 2017/2195, 23. november 2017, millega kehtestatakse elektrisüsteemi tasakaalustamise eeskiri, artikli 30 lõigete 1 ja 5 kohases hinnakujundusmetoodikas toodud hinnapõrandat ja hinnalage.

Kiisa AREJ-de hinnaastmed ülesse reguleerimisel, kus H on Balti sagedusreservide Eesti. Läti ja Leedu hinnapiirkonna mFRR energiaturu ülesreguleerimise eelmise 3 päeva kõrgeima pakkumise hind turujaühikus, jättes välja Kiisa AREJ enda pakkumised ja mitte väiksem kui Kiisa AREJ käitamiskulud:

Astme nr.	Hind, EUR/MWh	Kogus, MW
1	1,05xH	50
2	1,1xH	50
3	1,15xH	50
4	1,2xH	50
5	1,25xH	50

Kiisa AREJ-de hinnaastmed alla reguleerimisel, kus A on Balti sagedusreservide Eesti. Läti ja Leedu hinnapiirkonna mFRR energiaturu alla-reguleerimise eelmise 3 päeva madalaima pakkumise hind turujaühikus, jättes välja Kiisa AREJ enda pakkumised ja mitte väiksem kui Kiisa AREJ käitamiskulud:

Astme nr.	Hind, EUR/MWh	Kogus, MW
1	1,05xA	10
2	1,1xA	10
3	1,15xA	10
4	1,2xA	10

Kui eeltoodud tegurid H ja A ei ole eelmiste päevade kohta leitavad (näiteks puuduvad avaldatud andmed mõne hinnapiirkonna kohta), kasutab Elering viimaseid avaldatud andmeid.

Kiisa AREJ reguleerimisteenuse müügist teenitud tulu kasutatakse Kiisa AREJ käitamiskulude katmiseks. Kulude katmisest alles jääv osa kogutakse Eleringi ootel kontole ning kasutatakse alates jaanuarist 2026 Eleringi sagedusreservide võimsuse hankimise kulude katmiseks.

5 Piiriülene reguleerimisteenuse kasutamine

Eestis paikneva mFRR võimsuse aktiveerimiseks antakse korraldus vajaliku koguse reguleerimisenergia aktiveerimiseks reguleerimisenergia pakkuja poolt määratud IT süsteemi Eleringi juhtimiskeskuse poolt. Korraldus Kiisa avariioreservelektrijaamade käivitamiseks antakse SCADA süsteemi kaudu.

Väljaspool Eestit paikneva reservvõimsuse piiriüleseks aktiveerimiseks koordineeritakse naaberelektrisüsteemihalduri juhtimiskeskusega, tavaolukorras läbi MARI või PICASSO, kes korraldab reguleerimisenergia aktiveerimise oma vastutuspiirkonnas. Eestis paikneva reguleerimisenergia aktiveerimine naabersüsteemihalduri jaoks toimub ainult läbi Eleringi juhtimiskeskuse.

Piiriülesel reservvõimsuste aktiveerimisel tuleb arvestada järgmiste asjaoludega:

- Reguleerimisenergia aktiveerimisel tuleb eelistada soodsama hinnaga pakumisi kui see on tehniliselt võimalik.
- Piiriülene reguleerimisenergia aktiveerimine saab toimuda ainult juhul, kui peale elektrienergiaturul toimunud päev-ette ja päevasisest kaubandust on selleks jäänud vaba piiriülest ülekandevõimsust v.a juhul kui tegemist on vastukaubandusega.

Eleringi poolt teostatakse piiriülest vastukaubandust põhiliselt seoses järgmiste vajadustega:

- viia piiriülestel või elektrisüsteemi sisestel vahelduvvoolu liinidel aktiivvõimsusvood lubatud piiridesse;
- kompenseerida alalisvooluühenduse rikkest või väljalülitumisest tingitud aktiivvõimsuse puudu- või ülejääk.

Vastukaubandus ei mõjuta turuosaliste vahel vastavalt kokkulepitud jaotusmehhanismile teostatud piiriüleseid elektrienergia tarneid. Kõik piiriülesed elektrienergia tarded tagatakse süsteemihaldurite poolt.

Vastukaubanduse teostamiseks suurendatakse genereerimist piirkonnas, kuhu aktiivvõimsusvoog siseneb (sisenes) ja vähendatakse genereerimist piirkonnas, kust aktiivvõimsusvoog väljub (väljus). Tagamaks elektrisüsteemide võimsusbilansside jäämise tasakaalu peab genereerimise suurendamine ja vähendamine olema samas ulatuses.

Olukorras, kus olulise ülekandeliini või seadme rikke korral tuleb pikemaajaliselt reguleerimisenergiat kasutada vastukaubanduseks ja piisavate reservide olemasolu järgmise häiringu (*contingency*) jaoks ei ole tagatud, võib Elering vajaminevat energiat osta ka päevasiseselt turult vabastamaks käivitatud reserve.

6 Reguleerimisvõimsuse varu tagamine

Elering tagab koos Läti ja Leedu põhivõrguettevõtetega Balti iga süsteemihalduri jaoks vajaliku võimsusreservide varu. Varu tagatakse läbi ühise võimsusreservide varu hankeplatvormi. Hankeplatvormi turu reeglid on kehtestatud vastavalt Balti süsteemihaldurite metoodikale vastavalt Euroopa Komisjoni määruse (EU) 2017/2195 („EBGL“) artikli 33(1) sisule. Hankeplatvormil allokeeritakse aFRR ja mFRR reguleerimisvõimsusele ülekandevõimsust

Balti riikide hinnapiirkondade vahel vastavalt Balti võimsusarvutamise ala süsteemihaldurite metoodikale vastavalt EBGL artikli 41(1) sisule. Hankeplatvormi reeglite kujundamisel rakendatud metoodikad on heaks kiidetud vastavate regulaatorite poolt. Varu hankimisel lähtutakse Balti süsteemihaldurite aFRR ning mFRR reguleerimisvõimsuse dimensioneerimise metoodikast ning Mandri-Euroopa FCR dimensioneerimise tulemustest. Reguleerimisvõimsus ostetakse igaks ööpäevaks korraga eelneva kalendripäeva hommikul.

Reguleerimisvõimsuse pakkujad, kes on reguleerimisvõimsuse võimsusturul edukad, saavad vastaval ajaperioodi ning mahus kohustuse pakkuda FCR reguleerimisteenust elektrisüsteemi sageduse järgi ning kohustuse esitada süsteemihaldurile aFRR energiapakkumine või mFRR energiapakkumine.

7 Reguleerimisvõimsuse ja bilansi tagamiseks kasutatud energia eest tasumine

Reguleerimisvõimsuse eest tasub Elering turuosalistele vastavalt turuosalise poolt edukalt hankeplatvormil pakutud teenuse kogusele ning reguleerimisvõimsuse hankeplatvormil tekkinud Eesti hinnapiirkonna reguleerimisvõimsuse marginaalhinnale. Elering ja ülejäänud Balti süsteemihaldurid teostavad tasaarveldust, et tagada iga süsteemihalduri õiglane panus ühise reguleerimisvõimsuse varude tagamise kuludesse. Üles suunas reguleerimisenergia aktiveerimisel tasub Elering turuosalistele toodetud energia (või vähendatud tarbimise) eest ja alla suunas reguleerimisenergia aktiveerimisel tasuvad vastavalt turuosalisel Eleringile oma tootmise vähendamise (või tarbimise lisamise) eest (välja arvatud juhul kui tekkis negatiivne hind). Energia hind kujuneb vastavalt tehtud pakkumisele ja kehtivale hinnastamise meetodile. Infot sagedusreservide pakkumiste koguste ja aktiveerimisel toodetud energia hindade kohta vahetavad süsteemihaldurid omavahel ja Elering Eesti turuosalistega vastavalt sõlmitud lepingutele.

8 Bilansienergia (ebabilansi) hindade arvutamise metoodika

Bilansienergia ost ja müük ning tasumise korraldamine toimub õigusaktide ning bilansilepingu tüüptingimustes sätestatud tingimustel ja korras. Süsteemihaldur avaldab veebilehel bilansienergia hinna arvutamise metoodika ning tagab andmete avaldamise.

9 Sagedusreservide pakkumiste selgitamine

Reguleerimisenergia pakkumiste selgitamisel lähtutakse järgmistest põhimõtetest:

- Süsteemihaldur selgitab ja arveldab reguleerimistarne koguse reguleerimisteenuse pakkujaga vastavalt aktiveeritud sagedusreservi pakkumisele.
 - mFRR pakkumise algus- ja lõppajaks loetakse aktiveeritud mFRR vastavalt tellimuses toodud alguse ja lõpp ajale. Planeeritud käivituste korral on aktiveerimisperiood 15 minutit. Otse käivituse korral on algus ja lõpp aeg toodud aktiveerimiskorralduses ning varieerub vahemikus 16 kuni 29 minutit.

- mFRR planeeritud käivitustel ja otsekäivitustel võivad olla erinevad marginaalhinnad tulenevalt MARI platvormist, mille alusel toimub aktiveeritud mFRR energia arveldus.
- aFRR pakkumise algusajaks loetakse reservi pakkumise aktiveerimise aega süsteemihalduri poolt ning reguleerimisvõimsus kestab kuni süsteemihaldur edastab uue aktiveerimissignaali.
- aFRR marginaalhind tuleneb lokaalsest või PICASSO marginaalhinnast, mille alusel toimub aktiveeritud aFRR energia arveldus.
- FCR osas energia eest arveldust ei toimu.
- Igal reguleerimisteenuse pakkujal peab olema üks bilansihaldur, kelle bilansiaruandes sagedusreservi pakkumine kajastub.
- Süsteemihaldur võtab bilansihalduri bilansiaruandes reguleerimistarne arvesse selgitusperioodide lõikes ning reguleerimistarne suunda arvestades.
- Bilansiga seotud rahaliste arvelduste aluseks olev arvestusperiood on kalendrikuu.
 - Reguleerimistarne kogus selgitatakse täpsusega 1 kWh iga selgitusperioodi kohta.

Reguleerimisenergia selgitus periood on 15 minutit, kus esimene 15 minutit periood algab xx:00 ning lõpeb xx:15 ja järgnevad veerandtunnid järgivad sama põhimõtet.

Reguleerimisvõimsuse arveldamine toimub vastavalt teenuse pakkujaga vastavalt igal turu ajaühikul reguleerimisvõimsuse hankeplatvormil tekkinud Eesti hinnapiirkonna reguleerimisvõimsuse marginaalhinnale ning sel turuajaühikul teenusepakkuja poolt vastu võetud teenuse mahule. Arveldamine toimub iga reguleerimisvõimsuse toote (FCR, aFRR üles suunas, aFRR alla suunas, mFRR üles suunas, mFRR alla suunas) kohta eraldi. Turu toimimise ning hindade kujunemise periood on võrdne hindade kujunemise perioodiga päev-ette elektrienergia turul.